

Nummer : 08-17.2016

Onderwerp : Wijziging Erfgoedverordening 2016

Korte inhoud : Voorgesteld wordt om de Erfgoedverordening 2016 vast te stellen
--

Uithuizen, 29 september 2016

AAN DE RAAD.

Inleiding

Op 1 juli 2016 is de Erfgoedwet in werking getreden. Deze wet handelt over het aanwijzen van te beschermen cultureel erfgoed. Daarbij gaat het om roerende zaken (zoals schilderijen en beelden en cultuur- en natuurhistorische objecten) en onroerende zaken (monumenten en archeologie). De Erfgoedwet vervangt een aantal wetten zoals de Monumentenwet en de Wet tot behoud van cultuurbezit. Het gaat in de Erfgoedwet primair om het aanwijzen van te beschermen erfgoed.

In verband met de nieuwe wet dient de huidige Erfgoedverordening 2014, vastgesteld op 21 mei 2014, te worden herzien. De huidige Erfgoedverordening 2014 is gebaseerd op de Monumentenwet en regelt het proces met betrekking tot de aanwijzing van gemeentelijke monumenten.

Erfgoedverordening

Model- erfgoedverordening

De raad kan een erfgoedverordening vaststellen (artikel 3.16 Erfgoedwet). Deze betreft het beheer en behoud van cultureel erfgoed dat van belang is voor die gemeente vanwege de cultuurhistorische of wetenschappelijke betekenis. Burgemeester en wethouders houden een gemeentelijk erfgoedregister van aangewezen cultureel erfgoed bij.

De VNG heeft een nieuwe Model-erfgoedverordening opgesteld. Deze erfgoedverordening vervangt de bestaande verordening. De nieuwe erfgoedverordening handelt over cultureel erfgoed in totaliteit: roerend en onroerend. Het kent de volgende onderdelen:

- gemeentelijk erfgoedregister;
- aanwijzing beschermde gemeentelijke cultuurgoederen en verzamelingen;
- aanwijzing en bescherming gemeentelijk monument;
- advies omgevingsvergunning rijksmonument;
- gemeentelijke stads- en dorpsgezichten;
- handhaving en toezicht;

Gemeentelijke cultuurgoederen en verzamelingen

Nieuw is de mogelijkheid om gemeentelijke cultuurgoederen en verzamelingen aan te wijzen, de roerende goederen. Gemeenten hebben veel roerend erfgoed in hun bezit. Burgemeester en wethouders kunnen cultuurgoederen en

verzamelingen in hun bezit of aan hun zorg toevertrouwd zijn, aanwijzen als beschermd. Deze moeten van bijzondere cultuurhistorische of wetenschappelijke betekenis zijn, of een bijzondere schoonheid hebben en onvervangbaar en onmisbaar zijn voor het gemeentelijk cultuurbezit.

Het kan gaan om schilderijen en beelden, maar ook om cultuur- en natuurhistorische objecten zoals huisraad, kleding en dode dieren. Dit bevindt zich bijvoorbeeld in het gemeentehuis, op straat, bij scholen, in de kunstuitleen of de lokale musea of in depots.

Particulier bezit dat niet aan de zorg van de gemeente is toevertrouwd, valt hier dus niet onder. Er bestaat nl. geen rechtsgrond op basis waarvan burgemeester en wethouders dat laatste daadwerkelijk kunnen beschermen tegen beschadiging, vervreemding, verplaatsing buiten de gemeente ed.

Adviescommissie van deskundigen

Ten aanzien van omgevingsvergunningen voor rijksmonumenten zijn burgemeester en wethouders het bevoegd gezag. Wel is de inschakeling van een adviescommissie van deskundigen daarbij verplicht. In het kader van deze verordening blijft de huidige werkwijze rondom de advisering, nl. inschakelen Monumentencommissie van Libau, onveranderd bestaan.

Aanwijzing en bescherming gemeentelijke stads- en dorpsgezichten

De gemeenteraad kan op basis van de Erfgoedwet beschermde gemeentelijke stads- en dorpsgezichten aanwijzen. Als dat geschiedt op basis van de verordening dan is het mogelijk om op grond van de Wabo, een omgevingsvergunning bij slopen te eisen.

De gemeenteraad kan desgewenst een beschermend bestemmingsplan vaststellen of een bestaand bestemmingsplan als beschermend aanwijzen.

Instemming eigenaar bij aanwijzing gemeentelijk monumenten

Tijdens de raadsvergadering bij de behandeling van de Erfgoedverordening 2014, is het volgende amendement door de gemeenteraad aangenomen:

'Voorgesteld wordt om artikel 3 lid 1 "het college kan, al dan niet op aanvraag van een belanghebbende, een monument aanwijzen als gemeentelijk monument" te wijzigen zodanig dat in voornoemde bepaling wordt opgenomen dat aanwijzing slechts mogelijk is nadat de eigenaar akkoord is gegaan.'

Op grond van jurisprudentie (zie uitspraak Rechtbank Den Haag 1 december 2014) is een dergelijke instemmingvereiste in strijd met de systematiek en de achterliggende gedachte van de monumentenbescherming. Ook de minister van OCW stelt zich op dit standpunt: 'Aanwijzingen van belangrijke cultuurgoederen vinden zorgvuldig plaats en zijn een afweging tussen het algemeen en het individueel belang. Deze afweging moet kunnen leiden tot een aanwijzing zonder toestemming. Een amendement van Tweede Kamerlid Van Veen, in het kader van de behandeling van de nieuwe Erfgoedwet en strekkende tot het opnemen van het instemmingvereiste in deze wet, is door de minister ontraden en door de Tweede kamer vervolgens verworpen.

Dit betekent dat het hanteren van een instemmingvereiste door de eigenaar niet is toegestaan. Dit neemt niet weg dat in sommige gevallen het algemeen belang bij een aanwijzing als beschermd monument zal moeten wijken voor het particuliere belang van de eigenaar. Dit particulier belang moet voldoende zwaarwegend en concreet zijn.

In de Erfgoedverordening 2016 is deze passage dan ook niet meer opgenomen.

Procedure

Van belang is dat de huidige erfgoedverordening 2014 wordt vervangen door de nieuwe VNG model erfgoedverordening 2016 die gebaseerd is op de nieuwe Erfgoedwet.

Financiële consequenties

Er zijn geen financiële consequenties aan deze verordening verbonden.

Voorstel

De raad voor te stellen de huidige Erfgoedverordening 2014 in te trekken en tegelijkertijd te vervangen door de Erfgoedverordening 2016.

Burgemeester en wethouders
van de gemeente Eemsmond,

M. van Beek, burgemeester

B.L. Meijer, secretaris